

Ens agraden els nostres alumnes?

Resoldre un conflicte, fàcil? Qui ho ha dit?

Una mentida, retards, poca atenció, interrupcions, manca de col·laboració, empenyes per l'escala, què és això dels deures? Desesperació dels pares! Crispació del professorat. Un robatori, un vidre trencat, un vàter inundat, porros... On anirem a parar! Abans això no passava, venien a l'escola a estudiar i es comportaven. No hi ha valors, no hi ha disciplina, no hi ha límits, no... Estem disposats a parlar-ne una mica? I si intentem un canvi de perspectiva? Heu vist quins ulls? Té un rínxol ben divertit. Sabíeu que toca el saxo? Col·lecciona taps. Ostres! no en sabia res, em deixeu parat! Quan hi ha un conflicte, és bo de poder-s'hi apropar, d'escoltar, de conèixer, d'aturar-se uns i altres, de deixar reposar i de

reflexionar. Qui? Tots els agents implicats. Quan? Immediatament i sense excusa. Sí, sí, el que sentiu! No es poden deixar passar els dies sense resoldre les coses. Quina bestiesa! No ho veieu que anem de bòlit? Sí, però què és l'important i què l'urgent? Reaccionar de seguida és fer-nos presents, demostrar que estem al cas, que som al darrera, que vetllem atents, discrets i en silenci... Una estona de pati o al final del matí pot ser un bon moment per aturar el primer cop; més endavant, una entrevista per comunicar, escoltar, entendre i acordar; fer analitzar, fer reconèixer, fer imaginar i fer dir que, tot plegat, hagués pogut ser diferent. Fer comprometre, per escrit, si cal... perquè... ei! fer tot això, que no és una de les inexcusables tasques de l'escola? No fos que, per un moment, oblidéssim que educar és la feina que fem. Possibilitar que s'apregui a viure i a con-viure –qui consideri que fer-ho és senzill, que aixequi el dit!– és un procés que dura tota la vida perquè *jo sóc en la mida que els altres també són*. Diguem-ho d'una altra manera, *jo no sóc si no és amb els altres*. Si això ens ho creiem de veritat, la resolució dels conflictes ve tota sola. Fàcil? Qui ho ha dit que ho sigui?

parlem de:

La resolució de conflictes 2

Joan Lluís Casanovas

Sobre la disciplina 4

Que la solució del conflicte no sigui un conflicte 5

EP Sant Antoni
EP Nostra Senyora
EP Calassanci

La normativa, un aixopluc 9

Enric Canet

La resolució de conflictes

Parlem amb Joan Lluís Casanovas

Joan Lluís Casanovas és psicòleg, educador i ha dedicat tota la seva vida a la docència dels adolescents i joves. Des de 1993 ha treballat en l'atenció a nois i noies amb problemàtica social, familiar i de fracàs escolar dels barris de Ciutat Vella de Barcelona. Actualment és el director de l'escola secundària obligatòria CINTRA, situada al barri del Raval. L'escola és una iniciativa intercongregacional, portada a terme per diferents congregacions que li donen suport.

Què és un conflicte?

És un fet consubstancial a l'ésser humà. En qualsevol relació, és inevitable la possibilitat d'aparició d'un conflicte. Si existim dues persones és molt probable que neixin conflictes només pel fet de ser diferents. El conflicte sempre ha de ser quelcom des d'on es pugui treure suc positiu, especialment des del punt de vista educatiu. A partir d'un conflicte l'educador/a ha de poder positivament actituds dels alumnes. La seva resolució és un procés, no és un fet puntual. Tenen els seus orígens en les necessitats que no s'assoleixen. Alumnes amb mancances econòmiques i socials poden originar més conflictes que d'altres perquè la societat els presenta un tipus de vida basada en el consumisme, a la qual tenen els mateixos drets que tots per accedir-hi, però se'ls fa impossible d'arribar-hi per falta de recursos econòmics.

Com neix, creix i mor un conflicte?

Neix de la manera més inesperada i senzilla. En qualsevol moment es pot donar. És un símptoma del marc educatiu que el genera. És molt important la prevenció i les respostes educatives que puguem donar. Si tenim capacitat de prevenció podrem evitar molts dels problemes que s'originen. Si la prevenció funciona, l'entrevista ja es podria acabar en aquest punt. Els educadors hem de prevenir les activitats esco-

lars que puguin originar conflictes i decidir què farem per evitar-ho. Un cop originat, cal buscar maneres per resoldre'l. Quan més temps es deixa passar més creix el conflicte i la situació tornarà a ser negativa quan es repeteixi. Tampoc és bo actuar d'immediat. Cal aturar-se i pensar. No es pot solucionar en calent, cal deixar un mínim de temps. Després és necessari reflexionar, buscar els perquè, quines alternatives veiem per solucionar-ho millor i quins passos caldrà fer. A partir d'aquí comença la intervenció educativa amb un seguiment tutorial individualitzat. Si no es resolt, s'oculta per treure'l de sobre, però persisteix. Un autor deia que la llavor de la violència es planta als primers anys de la vida, es desenvolupa durant l'infantesa i dona els seus fruits «dolents» durant l'adolescència.

Com ha d'intervenir un educador?

Ja he dit que des de la tutoria individual. Però alerta, seria dolent pensar que la relació tutor alumne és una cosa exclusiva. L'esforç individual de cada professor l'estressa, el crema, l'angoixa... Aquesta manera de fer no solament és negativa sinó que dificulta la resolució dels conflictes en el centre. Cal tenir una visió global per resoldre un conflicte, és un qüestió de centre i ha de fer-se des d'una visió col·lectiva. Els acords, les decisions preses en la tutoria individual tenen repercussió a tot el centre i impliquen a tothom. Només és possible esperar canvis de conducta dels alumnes quan es tracten aquests temes des d'una visió institucionalitzada.

Quines estratègies podem adoptar?

No es poden donar estratègies concretes. Cada conflicte té la seva pròpia realitat i

les seves causes. Penso que una estratègia que pot anar bé, encara que, repeteixo, no és l'única.

És la participació, que en el model educatiu actual ja es preveu, com un objectiu per a l'alumnat, és una forma de dur a terme l'organització del centre educatiu i una fórmula d'actuació professional per part del professorat. La participació i l'educació són elements que es complementen.

De quina manera es pot dur a terme aquesta participació?

Per arribar a la participació en la resolució de conflictes, és necessari que el currículum tingui inclosos diferents programes sobre la resolució de conflictes, des del marc teòric fins a experiències pràctiques que facilitin als estudiants maneres de resoldre'ls millor.

Per tant, és important que els alumnes participin activament.

La seva participació hauria de ser un objectiu del propi centre. Si volem educar els alumnes en les normes, actituds i valors relacionats amb la convivència i amb la resolució positiva de conflictes cal que aprenguin a resoldre'ls, resolent-los. La seva participació pot ser molt àmplia, però em basaré en dos aspectes. La *negociació* és considerar alternatives que els portin a solucions mútuament acceptables i a obtenir objectius satisfactoris referents a la relació amb els altres. La *mediació* entre companys són formes específiques de negociació en les quals una tercera part imparcial ajuda a trobar una solució.

Hi ha d'haver normes? De què serveixen?

El més important pels centres pot semblar donar resposta als conflictes amb unes normes de convivència que semblen imprescindibles per al funcionament del centre escolar en el dia a dia. Per poder tenir aquesta normativa cal partir prèviament de l'elaboració del PEC (Projecte Educatiu de Centre), on es troben les finalitats educatives que el centre es proposa per al creixement personal dels seus alumnes. Fer normes, com a primer pas, pot portar a una reglamentació incoherent. Les normes han de ser fruit de les línies de centre establertes en el PEC. A vegades la normativa és una transcripció de les normes

generals, moltes de les quals es donen per sobreenteses la qual cosa comporta que cadascú les interpreti i les prioritzi segons les que consideri més importants.

Les normes han d'afavorir l'adquisició d'uns valors i d'unes actituds que incideixen en la formació dels alumnes. Un dels apartats del Reglament de Convivència ha d'estar dedicat a recollir els valors que donen singularitat al PEC. Amb això s'han de redactar unes normes justificades i bàsiques. A continuació cito alguns criteris que poden ser útils per seleccionar les normes que guiaran la convivència en els centres: han de ser coherents amb el PEC; han de ser poques i necessàries; raonables; argumentades des dels valors; controlables; fàcils de complir i clares; compartides i consensuades; formulades en termes positius; han de recollir el que ja funciona en el centre...

Sobre la disciplina

Principis bàsics per a una bona actuació.

- 1- **Ser oportuns.** Fer servir el *moment adequat* és molt important. És millor ajornar el fet de tractar el tema que no pas abordar-lo en el mateix moment en què passa.
- 2- **Ser fermes i afectuosos.** Ser les dues coses és ben difícil. *El to de veu* indica l'afecte, *mantenir la decisió* presa mostra la fermesa. Però cal que el que es demana sigui una mesura «adequada» a l'edat i a les possibilitats.
- 3- **Estimular la independència.** Infants i joves estaran més ben preparats per a una adulta responsable i feliç si se'ls ha deixat ser *independents*.
- 4- **Evitar sentir llàstima.** Sentir llàstima de l'altre li dóna a entendre que no pot resoldre els seus problemes. *La llàstima engendra debilitat*.
- 5- **No preocupar-se gaire del que diran.** El comportament de l'alumne no reflecteix necessàriament els mestres com a persones. *No preocupar-se tant pel que diran*.
- 6- **Reconèixer de qui és el problema.** No implicar-se tant en els problemes dels altres com si fossin propis. *Cal analitzar de qui és la propietat del problema*.
- 7- **Hom no pot barallar-se, però tampoc rendir-se.** L'objectiu de l'educació és ajudar l'infant a ser responsable del seu comportament personal. Cal estar *disposat a acceptar les seves decisions*, ja que no es tracta ni de «guanyar» ni de «perdre».

Des d'Asiana passant per Billy Elliot

Propostes per sortir de casa.

Potser quan em llegireu, ja no hi serem a temps. Durant aquest mes de febrer fins a principis de març –si no em falla la memòria fins el dia 9– podeu veure a Barcelona el circ Asiana, una producció francesa formada per artistes procedents de Corea del Nord, Mongòlia Central i la Xina. No entraré en fer comparacions – sempre són odioses – malgrat, per al meu gust, l'apartat de coreografia *necessita millorar*. Però segurament, llavors, ja no parlariem d'Asiana.

Asiana és un espectacle «asiàtic» concebut per a sorprendre'ns i meravellar-nos, fent possible allò que sembla impossible. L'actuació del trapezi –triple mortal inclòs– ja val la pena *per se*. Però si un número resulta extraordinari és l'anomenat *La cuina econòmica*, que esdevé divertit i emocionant alhora. Vaja, un espectacle aconsellable tant per a grans com per a més petits.

I com que el mes de març és un mes

d'Òscars, volem recomanar-vos –encara que això de recomanar en el cinema, no és gaire fiable– que aneu a veure la nominada Billy Elliot. Una pel·lícula molt ben trobada, amb uns actors no massa coneguts –Jamie Bell, Jamie Drawn i Gary Lewis– que ratllen la perfecció dels seus personatges i aconsegueixen captivar l'atenció de l'espectador. El film, amb 3 nominacions als Òscars, una d'elles al *millor guió original*, desperta els sentiments més humans d'una família minera anglesa que, amb pocs recursos, participarà del somni artístic del petit de casa. En definitiva, una barreja-barreja d'emocions que ajuda a sortir del cinema amb una agradable sensació i un bon regust de boca.

I és que, en resum, quan es té vocació, tot sembla fàcil, tant en el circ com en el cinema... Fins i tot ballar.

Ah! me n'oblidava, porteu un mocador, no fora cas que... Bon mes de març!

Ricard Coma

Que la solució del conflicte no sigui un conflicte

resolució
conflictes

La visió educativa de la qüestió.

EL CONFLICTE A SECUNDÀRIA

Eduard Maza «Dudu» -EP Sant Antoni

S'ha demanat a la meua escola de fer un article per a «Papers»; no em considero el més indicat, però degut al tema comprenc l'arronsament general. M'he permès el luxe de guarnir el que fem amb algunes qüestions que em ballen pel cap i amb una descripció de la situació.

EL CONFLICTE

Tinc la impressió que les situacions de conflicte són allò que, ara per ara, angoixa més el professorat.

Tal com jo ho veig, en poc temps, l'escola ha passat de ser el lloc on transmetíem coneixements al lloc on, a més de seguir duent a terme aquesta funció, n'ha adoptat d'altres que la societat li va demanant.

Em sento capaç de transmetre part dels coneixements adquirits; no tant –però m'hi esforço– en capacitar els alumnes en certes habilitats procedimentals; i –intueixo– transmeto valors.

Normalment l'origen dels conflictes es troba en la diferència de criteris, en la contradicció. El conflicte s'agreuja a les aules de secundària quan els nois i noies acusen, a més, la crisi adolescent. La tasca educativa no és fàcil, l'escola en pot assumir una petita part; però no pas responsabilitzar-se'n de la seva totalitat.

L'educador transmet valors i intenta acompanyar des de l'experiència; l'educand adopta valors i aprèn d'experiències. El conflicte apareix quan els valors que jo vull transmetre no són els que l'alumnat adopta i, quan les experiències de les quals ells aprenen no són les que jo he viscut; perquè no només jo, educador, sóc qui transmeto, sinó que també influeixen les altres persones i mitjans i, diria, amb molta més força i freqüència. Per exemple, per a mi és valuós esforçar-me per aprendre coses, però ells ja saben el mínim imprescindible per sobreviure i, cada cop més, se'ls facilita l'accés a la informació. Per tant, *la cultura de l'esforç es perd*.

Nosaltres establím normes i en cas de conflicte dialoguem; ells pretenen imposar la seva opinió i massa sovint ho aconseguen. I perden tant la *capacitat de dialogar*, com el *valor del diàleg* en si mateix, recurrent fàcilment a la violència.

Sovint, algun tipus de conflicte de conducta reflecteix situacions familiars molt complexes.

LA COMPLEXITAT DE LA SITUACIÓ

Conflictes entre nois i noies, conflictes entre pares i fills, entre els propis pares, entre pares i escola, entre nois i noies amb educadors i, fins i tot, entre els mateixos educadors fa que, tot plegat, generi una situació insostenible que provoca unes tensions que agreugen els conflictes.

Malgrat sembli una visió molt negativa, la il·lusió per la feina i la professionalitat inqüestionable dels docents fa que tothom tregui energies i imaginació per tal d'aturar-ho. Podríem qüestionar-nos *fins on arribarà aquesta energia* que no sempre és renovable.

QUÈ FEM

Intentem *dialogar* amb els alumnes, fer-los veure que, malgrat sembli lent, és la millor

**resolució
conflictes**

manera de polir diferències. És l'*estratègia del pacte*, a fi que el noi o la noia vagi assolint, a través del pacte amb l'educador, un major grau d'autocontrol, d'autonomia i de responsabilitat.

El diàleg amb la família perquè, des de casa, pugui col·laborar amb l'escola.

En definitiva, davant d'un problema connectem totes les parts implicades per a cercar una via de solució i, quan no se'n veuen, recorrem a l'exclusió temporal per tal que les coses es tornin a asserenar; de cara als altres companys pot servir de toc d'atenció i, de cara a les famílies, pot servir perquè s'adonin que no estant ajudant el seu fill o filla.

QUI HO FA

Aquest és per a mi el punt clau davant del qual sorgeixen algunes qüestions:

- Estem preparats per a suportar la pressió psicològica i de temps d'aquest augment de feina?
- Estem preparats per a poder reconduir aquestes situacions complexes a d'altres més normals segons els nostres paràmetres?
- Socialment, es valora justament la nostra feina o només es critica quan no té èxit?

Voldria remarcar que cap d'aquestes qüestions, al meu entendre, està directament relacionada amb la preparació que hem rebut per a dur a terme la funció original de l'escola que, probablement, ha deixat de ser la principal. Aquesta tasca necessita d'una gran quantitat de recursos personals i temporals i d'una elevadíssima dosi de bona voluntat que es concentra sobretot en la figura del tutor, que es deu fer aquestes i moltes altres preguntes ¿rep un tractament

diferenciat per part de l'organisme escolar? o acaba essent «l'ase dels cops»?

En definitiva, el docent, sobretot el tutor, «deixa la pell» en resoldre situacions que sovint no es resolten, la qual cosa provoca una gran sensació de fracàs. Em costa trobar *instruments de mesura* per veure si hi ha més èxits que fracassos o és a l'inrevés. De ben segur m'he deixat moltes coses al cap i d'altres, he estat incapaç de redactar-les; no he dit pas res de nou però, personalment, m'ha estat útil fer l'esforç d'escriure-ho i, tot i que el problema, en el meu cicle, és força greu, estic segur que serem capaços d'anar-lo reconduint.

**LA VIOLENCIA I ELS CONFLICTES
DINS DEL MARC ESCOLAR**

Maragda Cuscuela - EP Nostra Senyora

És una moda que en els darrers anys es divulgui tant el tema de la intel·ligència emocional, que es parli en diferents fòrums del coneixement i el domini o control de les emocions? És casual que en els cursos de formació de secundària o de primària es tracti de la «resolució de conflictes» o es posi a l'abast un «programa de competència social»?

Els qui estem en contacte amb adolescents podem observar –igual que es fa a la infantil i a la primària–, que molts dels conflictes que sorgeixen a l'escola tenen el seu origen en els pocs recursos dels nois i noies per resoldre situacions que van lligades a les relacions i a la interacció. Si no poden manejar els sentiments i les emocions i si manca la capacitat per conviure i entendre els conflictes, apareixen més sovint sentiments paral·lels com l'hostilitat, l'agressivitat, la insatisfacció, la rancúnia, el despit, la venjança... que, alhora, generen més conflictes i dificulten encara més el diàleg.

Part dels problemes no estrictament acadèmics que es viuen a les aules estan relacionats amb la capacitat o incapacitat de dialogar, d'entendre's, de conviure i de pensar. Tenir conflictes és un fet natural. Ara bé, si en lloc de generar un pensament constructiu, l'agressivitat i la violència són la resposta possible al sentiment de malestar, aleshores la capacitat

d'aprendre queda molt minvada i la persona es pot anar empobrint. I així, d'una manera cíclica, s'entra en un cercle tancat i no s'aprèn, es pensa destructivament o autodestructiva, es crea tensió, es dificulta la convivència, es genera més malestar... La solució no és senzilla. No n'hi ha prou en aplicar una normativa de drets i deures –tot i ser molt necessària– si el que volem és no únicament resoldre momentàniament una situació circumstancial, sinó intentar comprendre el que passa i per què i no traslladar el problema, sinó intentar educar perquè noies i nois tinguin més capacitat per entendre's a si mateixos i amb el seu entorn.

D'altra banda, el col·lectiu del professorat ha donat prou manifestacions d'indignació enfront de les agressions personals, de l'habitual falta de respecte, de consideració, de menyspreu a la tasca educativa, que van més enllà del que es pot considerar el límit normal en alumnes adolescents i s'ha queixat, i es queixa, d'una legislació poc contundent enfront dels individus violents. Tot i que la premsa aprofita l'avinentsa, ¿és casual que darrerament es difongui, més que mai, que la feina del professorat és estressant, es mostren dades per ratificar les baixes laborals i es parli de la salut mental dels educadors?

En l'entorn familiar no és més fàcil. Molt sovint hi ha famílies que expressen el seu desconcert, la incapacitat per posar límits als seus fills, les ganes de dialogar sense saber com fer-ho, sense usar l'autoritat per por a perdre l'afecte dels fills. En el cas dels fills amb comportaments violents, no és senzill que aquest fet es pugui reconèixer com un problema que afecta tota la família, en comptes de justificar i demanar ajuda, com seria desitjable. En els centres tenim dificultats per fer encaixar les necessitats dels nois i noies amb les necessitats de les famílies per una banda, i amb el que la llei demana d'atenció a la diversitat tant de situacions acadèmiques com personals per una altra. Les nostres capacitats i recursos personals es posen en joc i ens qüestionen constantment en relació als recursos d'infraestructura que es tenen o no en cada cas. A part que hi hagi alumnes amb comportaments molt difícils i conflictius, el problema està en el nucli del marc edu-

catiu en què treballem. Un marc que hem de redefinir de nou, amb molt diàleg entre el professorat per tal d'establir límits el més clars possible, situar bé el rol de cadascú i tractar d'atendre i de donar resposta a la diversitat de comportaments i de necessitats personals.

**resolució
conflictes**

BON COMPORTAMENT I ADOLESCÈNCIA

Manel Nicolás - EP Calassanci

Aquest escrit pretén convidar a la reflexió sobre les dificultats de mantenir la disciplina dels adolescents a l'entorn de la classe. Quins aspectes i quines accions ha de tenir en compte el professor per tal de millorar el clima de treball a l'aula.

El professor demana que, a la classe, l'alumne adopti un comportament d'atenció, d'estudi, de respecte, de tolerància i de responsabilitat, entre d'altres. És ben cert que aquests valors, en un grau de qualitat variable, depenen tant de la herència genètica com de l'educació rebuda en l'ambient familiar. Hi ha alumnes, la predisposició dels quals al treball no necessita gaires estímuls i n'hi ha d'altres, hiperactius, als quals se'ls fa molt difícil, encara que vulguin, adoptar el comportament exigible a l'aula.

L'adolescència és l'etapa en la qual es forma la personalitat, quan s'han d'ajustar el valors i, per tant, quan es produeixen canvis molt acusats en el comportament. L'adolescent es troba desorientat en molts moments, ja que moltes coses canvien dins ell mateix, tant a nivell físic com psíquic.

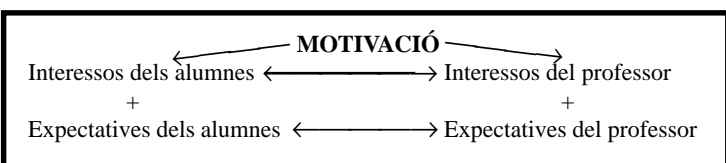
**resolució
conflictes**

És el moment en què és molt sensible a tot allò que l'envolta i actua com una esponja, absorbint tot allò que succeeix al seu voltant. Per tant, l'adolescent està molt influenciat i agafa el que creu que és millor per a ell, encara que sigui només per un instant.

Aquest personatge tant influenciable, però a l'hora indomable, replicador per sistema, desorientat, que s'enamora, que descobreix la sexualitat, que necessita dels amics i de pertànyer al grup..., té moltes coses en què preocupar-se i, sovint, mostra desinterès per allò que li presentem a l'aula. Mostra apatia i cansament, fa soroll, i sembla que només té ganes de joc i, en algunes ocasions, fins i tot de joc agressiu.

Quin és el paper del professor davant d'aquests alumnes? El primer que hauríem de fer és posar-nos d'acord en quin és el bon comportament que un adolescent pot adoptar. Sovint l'entendem com que, en una classe magistral de mitja hora, els alumnes estiguin atents i interioritzant allò que jo els presento. Possiblement, si relativitzéssim el comportament esperat i modifiquéssim les nostres tècniques de treball, no tindríem tantes sorpreses i decepcions.

Variables externes	Variables internes	Mal comportament
Adolescència	Avorriment	Interrompre la classe
Referents familiars	Deixadesa	No portar el material
Influències socials	Hiperactivitat	Molestar els companys
		No fer els deures

El comportament real dels adolescents és que parlin, juguin, vagin a la seva i, fins i tot, contestin amb manca de respecte, i la nostra actuació davant d'aquestes accions és sovint una amonestació verbal o una sanció que, en moltes ocasions, ni compleixen.

Davant d'aquesta premissa, què podem fer? El professor ha de descobrir quins són els interessos dels alumnes i els ha d'oferir expectatives d'èxit en funció de les seves possibilitats reals. Ha d'organitzar les classes tenint en compte els principis pels quals es regeixen els adolescents i ha de

canalitzar les forces dels alumnes, les seves inèrcies envers el treball que se'ls vol proposar. Ha de ser capaç d'arribar a establir pactes amb els alumnes, tant de manera individual com grupal, essent conscient que haurà de modificar algunes coses que havia previst anteriorment i, alhora, utilitzar els pactes per marcar límits de comportament i actuació que són bàsics per a la dinàmica a l'aula.

En aquesta línia el professor hauria de tenir en compte que l'adolescent:

- és inquiet i no té molta capacitat de concentració; hem d'organitzar, doncs, activitats que el facin treballar contínuament, és a dir, sempre ha de tenir feina;
- és despistat; tindrem, doncs, material organitzat, perquè l'alumne sempre estigui ocupat al llarg de la classe.
- necessita parlar, comunicar-se; hem d'organitzar, doncs, activitats perquè parli a la classe: debats, exposicions, treballs en grup;
- necessita aixercar-se, moure's; hem de modificar doncs l'estructura de l'aula, els hem de canviar de lloc, hem d'utilitzar altres espais del centre;
- necessita pautes concretes; hem de sistematitzar molt, doncs, la feina que li encomanem;
- necessita descobrir-se ell mateix i el món que l'envolta; dedicarem temps, per tant, a parlar amb ell sobre allò que li interessi;
- necessita renegar de l'autoritat (família, escola, etc..) ja que ha de formar la seva personalitat; li posarem, doncs, límits i li farem entendre el perquè de la necessitat d'actuar d'una manera determinada;
- el ritme d'aprenentatge de cada alumne és diferent; habilitarem doncs material específic amb expectatives de superació i èxit.

Tots i cadascun d'aquests apartats no són independents, sinó que el professor que treballa amb l'adolescent ha d'utilitzar tots els sistemes d'una forma conjunta i dinàmica.

En definitiva, l'organització de l'aula i del treball, en funció de les característiques dels alumnes, de les seves necessitats i aportant informació d'acord als seus interessos són elements claus per assolir un bon comportament de l'alumnat.

La normativa, un aixopluc

per millorar

Diàleg, una via educativa de resolució de conflictes.

Si hi ha algun tipus de tema que s'ha posat molt de moda en escoles, casals o centres de lleure és el de la Resolució de Conflictes.

El conflicte presenta un gruix de situacions complexes i volem la vareta màgica que les resolgui, perquè ens adonem que això de la normativa no és cap solució. I és lògic, perquè s'han acabat els temps en què hi havia una veritat absoluta que es transmetia a través de l'autoritat, fos d'una persona o d'una llei.

QUÈ ENS PASSA A L'ESCOLA?

Sovint ens entossudim a pensar que les grans normatives acabaran els conflictes, i cada cop les fem més estrictes i dures, la qual cosa, indefectiblement, porta més conflictes perquè la normativa solament vol evitar-los, no els pot solucionar.

El conflicte, d'entrada, genera una situació d'agressivitat. Hi ha alguna cosa –visible o latent– que fa estar a algú, o a molts, en una situació d'angoixa. I tota angoixa porta a l'estrès. I l'estrès genera agressivitat: paraules fora de lloc, gestos desplaents, crits, destrosses de material, provocacions.

La normativa la fem per tenir un aixopluc, però no soluciona cap conflicte; per tant:

- en primer lloc, *hem de ser conscients que el conflicte existeix* i que hem de trobar vies de solució;
- en segon lloc, *hem d'aplicar qualsevol mesura dràstica* de la manera més positiva possible. No s'hi val un càstig des de la simple posició autoritària, cal perdre molt de temps i parlar-ne, des d'una relació, el més adulta possible, amb el noi o la noia, el nen o la nena. I adulta vol dir des del diàleg i des del raonament, tot i que, a vegades, això no és possible perquè ens posem en una postura de força i de domini –més propera a un combat on solament pot haver-hi un vencedor i en el qual posem armes cada vegada més potents i agressives–, que tanca totes les possibles portes de sortida al noi o noia. I la primera premissa de la resolució de conflictes és que no hi pot haver-hi ni vencedor ni perdedor. Quantes vegades, el professorat es pren el conflicte com un ultratge personal, que precisa del desagravi per superar l'honor perdut!;
- en tercer lloc, *hem de partir* de la consideració que, siguem mestres o professors, *tots som educadors*. O sigui, professionals de l'educació. Per tant, som nosaltres qui hem de tenir la major part d'eines per trobar les vies a la resolució de conflictes. I aquí ens cal estudiar-les, treballar-les, experimentar-les.

La normativa solament vol evitar el conflicte, no el pot solucionar.

Cal que:

siguem conscients que el conflicte existeix,

apliquem qualsevol mesura dràstica de manera positiva,

partim de la consideració que tots som educadors.

ENS CAL SABER LLEGIR

EL MÓN QUE ENS ENVOLTA

Quines són les angoixes i les pors de cada generació d'alumnes, de les famílies dels alumnes, de la societat en general?

L'educació vol, fonamentalment, la felicitat de l'educand a través del seu camí a ser persona adulta, autònoma. Llegir la situació concreta i veure quins camins de resolució poden fer-lo créixer. Ni mimitar-lo, ni fer-lo dependent; al contrari, a partir de l'exigència que surt des d'ell mateix i aplicant les mesures quan calgui. I sempre mantenint el diàleg amb l'equip de professors, la família i l'alumne.

Enric Canet - educador

CALDES

CANTEM PER ÀFRICA

Com cada curs, celebrem la *Setmana de la Solidaritat*. Enguany hem realitzat una sèrie d'activitats relacionades amb la Interculturalitat, centrant-nos cada dia en una cultura diferent. Alumnes i professors hem preparat diverses cançons, per gravar un CD i recollir diners per l'Ekool Kalassans del barri del Sam Sam, al Senegal. Uns tècnics de so i d'altres persones del món audiovisual ens han cedit desinteressadament els equips de gravació. Aquest CD sortirà per Pasqua i esperem un èxit de vendes per fer una bona aportació a les escoles del Senegal.

CALELLA

NOVA EDICIÓ DEL DENIP A CALELLA

El propassat 30 de gener, l'alumnat de l'escola de Calella va celebrar una nova edició del Denip (Dia Escolar de la No Violència i la Pau). Tot l'alumnat participà en diverses activitats: treballs sobre la reflexió dels drets de l'home, jocs simbòlics i experiències culinàries del Tercer Món, concentració dels alumnes de batxillerat a la plaça de l'Ajuntament amb el lema *Rebuig del terrorisme i el dret a la vida...* També, en el marc d'aquesta diada, s'ha fet una campanya de recollida de diners per a persones o entitats necessitades. Les 500.000 pta. recollides es destinaran, per parts iguals, a l'escola d'Oussouye (Senegal) i als afectats pel terratrèmol de El Salvador.

GRANOLLERS

II JORNADES ESCOLES 3-12

La mediateca de l'escola ha estat convidada a explicar la seva experiència de funcionament en el marc de les *II Jornades Escoles 3-12*, que tindran lloc a la Universitat de Barcelona els dies 9 i 10 de març. Aquestes jornades, organitzades per la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica (Rosa Sensat), giraran entorn el tema: *Què s'ha d'aprendre a les escoles 3-12?*

La xerrada se centrarà en l'explicació de la nostra mediateca i de com arriba a tots els àmbits, estaments i persones de l'escola, de manera que n'esdevingui un dels seus elements principals i neuràlgics. La presentació de l'experiència anirà a càrrec de la Montse Camps i d'en Lluís Baella, responsables de la mediateca de l'Escola Pia de Granollers, i de l'Eulàlia París, responsable del projecte mediateca de l'Escola Pia de Catalunya.

Si esteu interessats en participar en aquestes Jornades podeu trucar al telèfon 93 48 73 88 o enviar un correu electrònic a: esc3-12@pangea.org

L'ESCOLA GUANYA UNA BECA DE LA FUNDACIÓ ENCICLOPÈDIA CATALANA

Els alumnes i els professors de 5è i 6è de primària i la mediateca del centre han guanyat una de les beques de la *Novena convocatòria de beques d'ajuda a l'escola* patrocinades per la Fundació Enciclopèdia Catalana, amb el treball *Un exemple d'interrelació entre l'aula i la mediateca: el treball per projectes*, on es descriu la manera com alumnes, professors i mediateca es coordinen i fan feina plegats per aprendre tot el possible sobre *el Sistema solar* (els de cinquè) i *Catalunya dins d'Europa* (els de sisè). L'import de la beca és de 600.000 pta. i properament tindrà lloc el lliurament.

PREMI CIRIT:

"KOSOVO, SOLUCIONS DE PAU".

Kosovo, solucions de pau és el títol del treball de recerca de la Gemma Guillaumet i la Montse Palet, dues alumnes de l'escola que l'any passat van cursar segon de batxillerat, guardonat amb un dels 70 premis CIRIT d'enguany. La Gemma i la Montse, a més de fer un treball científicament rigorós i tècnicament ben presentat, han volgut demostrar que els conflictes es poden resoldre sense emprar la lògica militar, la guerra o la violència. Elles parlen de la *lògica de la pau*, que exigeix prevenció sempre que sigui possible i, quan ja s'ha fet tard, requereix diàleg, voluntat de negociació, habilitat per al pacte i sobretot desig de cooperació. L'enhorabona!

IGUALADA

OLIMPIADES INTERNACIONALS DE FÍSICA

Els alumnes Berta Colom i Albert Albareda, de 2n de batxillerat, s'han presentat a la fase catalana de les Olimpíades Internacionals de Física. La Berta obtingué una molt bona puntuació, que és mereixedora de la nostra sincera felicitació. L'Albert ha quedat classificat per a la fase estatal, havent quedat en el primer lloc de la classificació catalana. Volem felicitar-lo i esperonar-lo a seguir en la mateixa línia d'èxits en la nova edició.

OLOT

BECA "JOSEP PALLACH" A ALUMNES DE L'ESCOLA

La beca «Josep Pallach», convocada per l'Ajuntament de Girona i l'Institut de Ciències de la Educació de la Universitat de Girona, ha estat atorgada a l'escola per a la realització de materials didàctics que permetin fer un estudi comparatiu entre els barris jueus de Besalú, de Girona i de Toledo. En aquest projecte hi participaran els alumnes de 6è de

l'escola i els de la Escuela Mayol de Toledo. Inclou l'elaboració d'un dossier de contingut històric, material didàctic multidisciplinari, un joc de rol, videoconferències, xats... per mantenir un estret contacte i intercanvi entre els alumnes de les dues escoles. La beca està dotada amb 500.000 pta. i el jurat va valorar que es tractés d'una proposta didàctica comparativa per la potencialitat que té de multiplicar-se entre les ciutats que tenen calls. Volem esperonar els professors que duren a terme l'experiència, Joan Jaume Vila, Antònia Dorca, Mavi Freitas, Encarnació Dorca i Margalida Asparó i els alumnes que hi participaran.

SARRIÀ

INTERCANVIS EUROPEUS

Durant el mes de març, 27 alumnes de 3r d'ESO viatjaran a Metz per a retrobar-se amb els companys del Collège Jean Bauchez que el mes de novembre vam acollir a Barcelona amb motiu del 4t intercanvi. També el 4 de març rebrem 12 alumnes del Moray College d'Escòcia per iniciar el 1r Intercanvi amb aquesta institució i el nostre alumnat del cicle de grau superior de gestió comercial i marketing.

EUROBATXILLERS

L'escola ha estat seleccionada per a participar en el projecte europeu *Active European Young Citizens' Week*, adreçat a una desena d'alumnes de 1r de batxillerat i que s'inclou en el Fòrum Universal de les Cultures, Barcelona 2004. El projecte consisteix en una simulació del procés legislatiu de la Unió Europea i tindrà lloc al castell d'Alden Biesen (Bèlgica) la setmana del 7 al 12 de maig. El projecte serà retransmès per Internet per mitjà de videoconferència.

TERRASSA

CONFERÈNCIES SOBRE EDUCACIÓ

En el programa *Escola Oberta*, hem organitzat un cicle de conferències sobre temes d'educació, obert a la ciutat. Es va iniciar el 20 de febrer amb la xerrada *Internet i l'entorn familiar*, a càrrec del director general de LOCALRET, Xavier Marcet. En futures sessions es parlarà sobre *Educar en l'horari de cada dia i L'alimentació i nutrició dels infants de 0 a 6 anys*. Aquests temes d'actualitat pretenen incrementar la tradicional actitud d'obertura fent que l'escola surti de les aules.

INSTITUCIÓ

RENOVACIÓ PARCIAL DELS CONSELLS ESCOLARS

Durant el mes de febrer s'ha anat tancant el procés de renovació parcial dels representants

dels professors, pares i alumnes en els Consells Escolars de les nostres escoles.

Fem palesa la normalitat amb què s'ha desenvolupat aquest procés i manifestem el nostre sincer agraïment tant a les persones a qui ha correspost marxar com als nouvinguts: als primers per la bona feina feta i als segons per la tasca que, a partir d'ara, realitzaran, sempre amb l'objectiu de participar de forma activa i coresponsable en l'educació dels nostres fills i alumnes.

CONSELL ESCOLAR DE CATALUNYA

El Sr. Juan José Albericio i Huerta, director gerent de l'escola de Nostra Senyora (Diputació) ha estat nomenat Representant del sector de Titulars de Centres Privats en el Consell Escolar de Catalunya, màxim òrgan de representació dels sectors afectats en la programació general de l'ensenyament en la comunitat autònoma. Des d'aquí, la nostra enhorabona, amb el convenciment que durà a terme la tasca de responsabilitat encomanada amb la professionalitat que el caracteritza.

NOVES CARES A L'EQUIP DE GESTIÓ

L'Enrique Díaz, fins ara responsable dels recursos informàtics a Sant Antoni, s'ha incorporat recentment a l'àrea Informàtica de l'Equip de Gestió. És ben segur que la seva demostrada vàlua personal i professional contribuiran a garantir el servei que, des d'aquesta àrea, les nostres escoles necessiten i mereixen. Benvingut i bona feina!

SALÓ DE L'ENSENYAMENT

Del 22 al 25 de març tindrà lloc una nova edició del Saló de l'Ensenyament a la Fira de Barcelona. L'Escola Pia de Catalunya vol, un cop més, ser-hi present amb un estand. Educadors de les nostres escoles seran les persones que, de manera rotatòria, es faran càrrec d'informar, orientar i assessorar tots els alumnes, pares i professionals que ho desitgin. Amb aquesta acció tenim l'oportunitat de donar a conèixer la nostra oferta d'ensenyament i el nostre Projecte Educatiu.

BOTIGA WWW.COMERCIOJUSTO.COM

DEL SETEM

El SETEM ha posat en funcionament la primera botiga de comerç just per Internet. La botiga té més de 100 productes solidaris i les persones interessades poden comprar i pagar des de casa amb el compromís, per part de SETEM, d'entregar-la en el termini de 4 dies. La nova botiga on line es troba a l'adreça www.comerciojusto.com.

Escola per a tots. D'acord! I la disciplina?

En moments de tensió, no s'han d'oblidar els orígens.

El comentari que l'escola ja no és el que era i que on ha quedat la urbanitat neguiteja.

Ja sabem que la disciplina —entesa en el sentit clàssic— o fins la tensió i la violència a les aules ha canviat força en termes absoluts. I no podia ser altrament: estem en una altra societat i, ara, l'escola té una funció socialitzadora i integradora molt més gran que abans. I, sobretot, ara som molt menys selectius i no «ens traiem de sobre» els qui no s'ajusten a un cert estil d'escola. Res a dir: quina escola va fer Calassanç? Ja no ens recordem de tot el que es va dir el 1997 —400 anys d'Escola Pia—? Per tant, poc espai a la nostàlgia d'uns temps que ja no són els d'avui.

Tanmateix, davant de «l'ei, tio» encara defensem el «bon dia» o el «bona tarda», enfront de l'exabrupte incontrolat pretenem mantenir les formes i contra el «jo passo» ens agrada el «si us plau». I no pas per mania, per conservadurisme o per tradició: perquè la convivència és millor i més respectuosa amb les persones. I som dels que valorem demanar perdó —on ha quedat el perdó en una societat tan prepotent en la qual ens costa tant de reconèixer les limitacions i les errades?— i donar les gràcies. En aquest sentit, recordant un exemple de la mentalitat anglesa, quan pugem a l'autobús li hem d'agrair al conductor que ens vengui el bitllet, ja que això ens permet fer el trajecte corresponent.

I no s'hi val a argumentar que els altres em molesten i no són del meu estil d'alumne, o que no som docents per entretenir maleducats —no hi som per ajudar a créixer els qui estan en procés de maduració?— o que aquells companys no fan pel meu fill. D'aquí a un afany de selecció quasi feixista hi ha un pas prim.

Segurament hem de dotar-nos de més recursos per aturar bretolades i conductes asocials. Però només quan l'exemple positiu no porti enlloc.

I quan dubtem de si equilibrem bé la immediatesa i «l'exemplaritat» de la «correcció» immediata amb la virtut de l'educador de donar temps al procés de creixement, hem de recórrer a l'equip, a la coherència dels docents i de l'escola, per eliminar esquerdes o ambigüitats. I, si, ... com sempre, tornem al projecte compartit? Qui en dubta, si estem davant d'una de les raons de ser de l'escola avui?

Zum-zum

agenda

març 2001

- 5. CEP-2, de 4 a 6.
- 6. Formació: "Motivació en el PGS", de 9 a 6. (*)
- 9. Formació Caràcter Propi (2a tanda), de 10 a 1, a l'Espai XXI (*)
- 14. Formació coordinadors de secundària: què vol dir aprendre?, de 10 a 17.
- 16. CEP-1, de 2/4 de 4 a les 6
- 19. CEP-2, de 4 a 6
- 21. Formació coordinadors de secundària: què vol dir aprendre?, de 10 a 1h.
- 22-25. Saló de l'Ensenyament
- 29. Reunió de mediatecaris, de 10 a 1.

abril 2001

- 2. CEP-2, de 4 a 6.
- 4. Formació Caràcter Propi (2a tanda), de 10 a 1h, a l'Espai XXI
- 5. Reunió responsables PGS, 2/4 de 4 a les 6
- 6. Darrer dia del 2n trimestre
- 9-11. Trobada de grups per a joves 2n cicle d'ESO i batxillerats, a Moia
- 18. Formació coordinadors postobligatoris: què vol dir aprendre?, de 10 a 17.
- 19. Reunió responsables FO i BT, de 2/4 de 4 a les 6
Reunió administradors: pressupost 2001-02, de 10 a 2/4 de 2. (*)
- 20. CEP-1, de 2/4 de 4 a 6.
- 21. Jornada Pedagògica a l'Escola Pia de Sarrià
- 24. Reunió responsables d'informàtica, de 10 a 2/4 de 2.
- 25. Formació coordinadors postobligatoris: què vol dir aprendre?, de 10 a 1

Si no es diu altrament, les activitats col·lectives es realitzaran als locals de l'Equip de Gestió.

(*) Alerta! Canvis respecte al calendari general.

papers

és una publicació del

**SECRETARIAT DE LES
INSTITUCIONS
ESCOLARS
DE L'ESCOLA
PIA DE CATALUNYA**

Ronda de Sant Pau, 80 2n
08001 Barcelona
Tel.: 93 441 00 04
Fax: 93 441 02 87
e-mail: escolapia@epcat.net
http://www.epcat.net

Consell de redacció:

Oriol Blancher,
Ricard Coma,
Xavier Gilabert,
Carme Guàrdia,
David Magri,
Eulàlia Paris.

Col·laboradors:

Josep Castillo,
Beatriu Garrido
Miquel Mateo,
Pere Vilaseca.

Maquetació:

Carme Roig.

Coordinació:

Eulàlia Paris.

papers@epcat.net

**El proper número
anirà dedicat a**

«L'ORGANITZACIÓ SOCIAL DE L'AULA»